

Jurisprudentienieuwsbrief Bestuursrecht, aflevering 14 2020, nummers 315 – 342 vrijdag 10 april 2020

Landelijk Bureau Vakinhoud rechtspraak, team bestuursrecht

Externe email redactieJnB@rechtspraak.nl
Telefoon 088 361 1020
Citeertitels JnB 2020

De Jurisprudentienieuwsbrief bestuursrecht (JnB) komt – uitgezonderd in vakantieperiodes - elke week uit en bevat een selectie van de meest actuele en belangrijkste bestuursrechtelijke jurisprudentie. De uitspraken worden per (deel)rechtsgebied aangeboden. Door in onderstaande inhoudsopgave op het onderwerp van voorkeur te klikken komt u direct bij de uitspraken op het desbetreffende rechtsgebied. De essentie van de uitspraak wordt beknopt weergegeven in koptekst en samenvatting. De link onder de uitspraak leidt door naar de volledige tekst van de uitspraak.

Inhoud

In deze Jurisprudentienieuwsbrief Bestuursrecht vindt u de volgende

onderwerpen: (Door op het onderwerp te klikken komt u direct bij de uitspraken op het betreffende rechtsgebied.)

Algemeen bestuursrecht.....	3
Handhaving	7
Omgevingsrecht	7
Wabo	7
Waterwet.....	13
Ambtenarenrecht.....	13

Disclaimer

De Jurisprudentienieuwsbrief Bestuursrecht is een uitgave van het Landelijk Bureau Vakinhoud rechtspraak (hierna: LBVr), team bestuursrecht. De nieuwsbrief is met de grootst mogelijke zorg samengesteld. Het LBVr kan de juistheid, volledigheid en actualiteit van de nieuwsbrief echter niet garanderen. Voor zover de nieuwsbrief links bevat naar websites, is het LBVr niet aansprakelijk voor de inhoud daarvan. De inhoud van de nieuwsbrief is uitsluitend bedoeld voor uw eigen gebruik. Ander gebruik, waaronder de commerciële exploitatie van de inhoud van de nieuwsbrief, is niet toegestaan. Er kunnen geen rechten aan de inhoud van de nieuwsbrief worden ontleend. Het gebruik dat wordt gemaakt van de inhoud van de nieuwsbrief komt voor eigen risico. Aansprakelijkheid voor schade, in welke vorm dan ook - direct en / of indirect - ontstaan door dan wel voortvloeiend uit gebruik van de inhoud van de nieuwsbrief, wordt door het LBVr afgewezen.

Werkloosheid	14
Bijstand	15
Bestuursrecht overig	18
Schaarse vergunningen	18
Wet arbeid vreemdelingen	20
Wet openbare manifestaties	21
Vreemdelingenrecht	22
Asiel.....	22
Opvang	23
Richtlijnen en verordeningen	24
Vreemdelingenbewaring	27
Procesrecht	32

Algemeen bestuursrecht

JnB2020, 315

MK ABRS, 08-04-2020, 202002016/1/V3

staatssecretaris van Justitie en Veiligheid.

Awb 8:78

UITSpraak. OPENBAARMAKING TIJDENS CORONA. De rechtbanken mogen de openbaarmakingszittingen onder de huidige omstandigheden opschorten. Een alternatief voor de rechtbanken om aan de openbaarheid inhoud te geven, is het opstellen van een proces-verbaal van de uitspraken die op een dag zijn gedaan en dat voor belangstellenden toegankelijk maken. Een ander alternatief is het zoveel mogelijk publiceren van de uitspraken op www.rechtspraak.nl. Dat laatste is nu nog niet mogelijk. De aangepaste werkwijze van de rechtbank moet een tijdelijk karakter hebben. Deze uitspraak betreft een vreemdelingrechtelijke uitspraak maar heeft ook betekenis voor andere bestuursrechtelijke uitspraken die in deze uitzonderlijke periode worden gedaan.

Besluit waarbij de vreemdeling in vreemdelingenbewaring gesteld. [...]

Inleiding

1. [...] Deze uitspraak heeft ook betekenis voor andere bestuursrechtelijke uitspraken die in deze uitzonderlijke periode worden gedaan. Verder is het oordeel in deze uitspraak nadrukkelijk alleen van toepassing in deze uitzonderlijke periode en is het geen oordeel van de Afdeling over de openbaarmaking van bestuursrechtelijke uitspraken in de periode daarvoor of daarna.

Klacht over openbaarmaking

2. De vreemdeling klaagt in de eerste grief van zijn hogerberoepschrift onder meer dat de uitspraak van de rechtbank ten onrechte niet in het openbaar is gedaan. [...]

Uitgangspunten bij openbaarmaking van bestuursrechtelijke uitspraken

3. Ingevolge artikel 8:78 van de Awb geschiedt de uitspraak in het openbaar. Zoals in de geschiedenis van de totstandkoming van het gewijzigde artikel 8:78 van de Awb (Kamerstukken II 2014/15, 34 059, nr. 3, blz. 118) is vermeld, is de openbaarheid van de uitspraak een fundamenteel beginsel dat ook in verschillende mensenrechtenverdragen is neergelegd (artikel 14, eerste lid, van het IVBPR en artikel 6, eerste lid, van het EVRM). In de wetsgeschiedenis is verder vermeld dat het beginsel van openbaarheid ertoe strekt een burger te vrijwaren van tegen hem gewezen geheime vonnissen. Daarnaast gaat het beginsel van openbaarheid over het behoud van vertrouwen in de rechterlijke macht, de controle van de rechterlijke macht door het publiek en het waarborgen van het recht op een eerlijk proces, aldus het EHRM in zijn jurisprudentie over artikel 6 van het EVRM. (zie noot 1) De wetsgeschiedenis vermeldt ook dat er indertijd - daarbij doelend op de inwerkingtreding van het voorheen geldende artikel 8:78 van de Awb - van werd uitgegaan dat aan het beginsel van openbaarheid invulling diende te worden gegeven door de uitspraak in het openbaar uit te spreken, maar dat er doorgaans in het geheel geen publieke belangstelling voor openbaarmakingszittingen is. De wetswijziging is daardoor ingegeven en door de

omstandigheid dat het internet nieuwe kansen biedt om aan de openbaarheid van de uitspraak een meer eigentijdse invulling te geven. Daarbij wordt, onder verwijzing naar het genoemde arrest Pretto, erop gewezen dat de mensenrechtenverdragen niet vereisen dat uitspraken in het openbaar worden uitgesproken. Andere wijzen van openbaarmaking zijn ook toelaatbaar, als eenieder toegang kan verkrijgen tot de volledige tekst van de uitspraak.

Gewone werkwijze bij openbaarmaking

3.1. In de uitspraak van 9 oktober 2019, [ECLI:NL:RVS:2019:3410](#), heeft de Afdeling onder verwijzing naar haar uitspraak van 30 april 2019, [ECLI:NL:RVS:2019:1390](#), overwogen dat het uitgangspunt bij elke vorm van openbaarmaking is dat eenieder toegang kan verkrijgen tot de volledige tekst van uitspraken. Het is daarom niet voldoende dat een uitspraak alleen aan de bij de procedure betrokken partijen bekend wordt gemaakt. [...] Ter uitvoering van die uitspraak is de rechtbank weer openbaarmakingszittingen gaan houden.

Aangepaste werkwijze door sluiting van de gebouwen van de rechtbank

3.2. Op de speciale webpagina van de rechtspraak over de getroffen maatregelen staat na de mededeling over de sluiting van de gebouwen het volgende over de tijdelijke werkwijze van de rechtbank: [...]

Vermelding onder de uitspraak van de rechtbank

3.3. Deze informatie doet twijfel rijzen over de juistheid van de vermelding in de uitspraak van de rechtbank dat op 17 maart 2020 in het openbaar uitspraak is gedaan. Het gebouw van de rechtbank was op die dag immers niet voor het publiek toegankelijk. De Afdeling gaat er daarom van uit dat de uitspraak niet in het openbaar is gedaan. Op dit punt kleeft er dus een gebrek aan de uitspraak. Dit deel van de grief leidt echter niet tot vernietiging van de uitspraak van de rechtbank. [...]

3.4. Gelet op het grote belang dat de rechtbank in deze uitzonderlijke periode snel duidelijkheid krijgt over het gekozen alternatief voor de openbaarmakingszittingen, zal de Afdeling die werkwijze toch toetsen in deze uitspraak.

Verzending van de uitspraak aan de bij de procedure betrokken partijen

3.5. Zoals ook vóór 17 maart 2020 het geval was, wordt de uitspraak aan bij de procedure betrokken partijen bekend gemaakt door verzending dan wel door plaatsing in Mijn Rechtspraak en verzending van een notificatiebericht van deze plaatsing. Met deze bekendmaking is de uitspraak gedaan als bedoeld in artikel 94, vijfde lid, van de Vw 2000 en gaat de termijn voor het instellen van hoger beroep lopen (artikel 6:8, eerste lid, van de Awb). De rechtspraak heeft er terecht voor gekozen deze praktijk te handhaven zolang de maatregelen tegen het coronavirus gelden. Op die manier kunnen rechterlijke procedures immers doorgang blijven vinden en loopt het starten van vervolgsprocedures geen vertraging op.

Het op een later moment inhalen van de openbaarmakingszittingen

3.6. De rechtspraak heeft er ook terecht voor gekozen het niet bij de verzending van de uitspraak aan partijen te laten. Het uitgangspunt bij elke vorm van openbaarmaking is immers dat eenieder op eenvoudige wijze toegang kan verkrijgen tot de volledige tekst van uitspraken (zie overweging 4.1 van de uitspraak van de Afdeling van 9 oktober 2019). Het verzenden van de uitspraak aan partijen is in dat verband geen oplossing

voor anderen dan partijen die kennis willen nemen van uitspraken. De rechtspraak heeft aangekondigd voor belangstellenden de openbaarmakingszittingen op een later moment in te halen zodat zij dan alsnog kennis kunnen nemen van de uitspraken die zijn gedaan gedurende de periode dat de gebouwen van de rechtbank gesloten waren. Dit is inderdaad een mogelijke en in beginsel geoorloofde oplossing om het gebrek dat kleeft aan de openbaarmaking te beperken tot de periode waarin de gebouwen van de rechtbank gesloten zijn. Omdat op dit moment onduidelijk is hoe lang de maatregelen tegen het coronavirus zullen duren en hoe lang de gebouwen van de rechtbank nog gesloten zullen zijn, heeft dit als nadeel dat belangstellenden mogelijk pas veel later kennisnemen van uitspraken dan de bij de procedure betrokken partijen. Hoewel verschillende wijzen van openbaarmaking toelaatbaar zijn en de rechtbank in zoverre enige keuzevrijheid toekomt, zal de Afdeling gelet op de uitzonderlijke situatie een aantal opties beschrijven die de rechtbank ook kan hanteren om belangstellenden in staat te stellen op een eerder moment kennis te nemen van uitspraken van de bestuursrechter. Alternatieven om belangstellenden tegemoet te komen

3.7. De eerste maatregel om belangstellenden tegemoet te komen is de publicatie van alle uitspraken op www.rechtspraak.nl. Belangstellenden kunnen dan namelijk op eenvoudige wijze toegang verkrijgen tot de volledige tekst van uitspraken. Publicatie van alle uitspraken is echter wegens beperkte capaciteit van de administratie van de rechtbank op dit moment niet mogelijk. Daarvoor heeft de Afdeling begrip. Daarbij gaat de Afdeling er wel van uit dat de rechtspraak ook tijdens de sluiting van de gebouwen van de rechtbank zoveel mogelijk uitspraken blijft publiceren aan de hand van het Besluit selectiecriteria uitsprakendatabank Rechtspraak.nl.

3.8. Een tweede maatregel voor de rechtbank kan zijn het opstellen van een proces-verbaal van de uitspraken die op een dag zijn gedaan. Voor dit proces-verbaal geldt hetzelfde als voor het proces-verbaal van een openbaarmakingszitting. Het moet dus onder andere het zaaknummer en de namen van partijen bevatten. Omdat belangstellenden door de sluiting van de gebouwen van de rechtbank niet dit proces-verbaal kunnen komen inzien, moet een andere voorziening worden getroffen om de toegang ertoe te verzekeren. Dat kan bijvoorbeeld door kosteloze toezending van een niet geanonimiseerd afschrift van dit proces-verbaal aan belangstellenden die daarom vragen. Aan de hand daarvan kunnen zij dan desgewenst een afschrift van een bepaalde uitspraak opvragen bij de griffie van de rechtbank. De rechtbank kan die uitspraak dan verstrekken of die alsnog op www.rechtspraak.nl publiceren.

3.9. Met een combinatie van bekendmaking van de uitspraak aan partijen én een mogelijkheid voor belangstellenden om kennis te nemen van de uitspraak, wordt in de huidige zeer uitzonderlijke omstandigheden op een aanvaardbare manier recht gedaan aan de essentie van het beginsel van openbare rechtspraak. Daarbij benadrukt de Afdeling dat de aangepaste werkwijze van de rechtbank een tijdelijk karakter moet hebben. [...]

[ECLI:NL:RVS:2020:992](https://ecli.nl/RVS:2020:992)

JnB2020, 316

Voorzieningenrechter Rechtbank Oost-Brabant, 03-04-2020, SHE 20/622

burgemeester van Oss, verweerder.

Awb 8:81

VOORLOPIGE VOORZIENING ZONDER ZITTING. CORONA. Op www.rechtspraak.nl heeft de Rechtspraak een overzicht gegeven van urgente zaken, die in afwijking van de besluit om de gerechten te sluiten in verband met de Corona-maatregelen wel op zitting worden behandeld. Voor reguliere bestuursrechtzaken geldt dat alleen de voorlopige voorzieningen (alleen in geval van 'superspoed') doorgaan. Daarvoor geldt dat dat zoveel mogelijk schriftelijk gebeurt. Alleen in uitzonderlijke gevallen is een fysieke zitting in de rechtbank mogelijk. De voorzieningenrechter oordeelt dat in dit geval niet is gebleken van een dergelijk uitzonderlijk geval.

[ECLI:NL:RBOBR:2020:1904](https://ecli.nl/RBOBR:2020:1904)

JnB2020, 317

MK ABRS, 08-04-2020, 201906272/1/R3

raad en college van burgemeester en wethouders van Lisse, verweerders.

Awb 8:69a

Wet milieubeheer 7.2a

Wet natuurbescherming (hierna: Wnb)

RELATIVITEITSVEREISTE. Vaststelling bestemmingsplan. I.c. kan het betoog van [appellanten] dat ingevolge artikel 7.2a van de Wet milieubeheer mogelijk een MER diende te worden opgesteld omdat een passende beoordeling moest worden gemaakt, op grond van artikel 8:69a van de Awb niet leiden tot vernietiging van het besluit tot vaststelling van het plan. De bepalingen uit de Wnb strekken kennelijk niet tot bescherming van de belangen van [appellanten]. Een redelijke toepassing van het relativiteitsvereiste als vervat in artikel 8:69a van de Awb brengt met zich dat belanghebbenden die zich niet kunnen beroepen op de normen van de Wnb omdat die normen kennelijk niet strekken tot bescherming van hun belangen, zich evenmin kunnen beroepen op normen ten behoeve van het betoog dat een MER diende te worden gemaakt.

[ECLI:NL:RVS:2020:1010](https://ecli.nl/RVS:2020:1010)

JnB2020, 318

MK ABRS, 08-04-2020, 201904486/1/A3

raad van bestuur van het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen (hierna: het Uvw).

Awb 6:2, 6:15, 8:105, bijlage 2 9

Wet structuur uitvoeringsorganisatie werk en inkomen (hierna: de Wet SUWI) 32a lid 3

BEVOEGDHEID. Verzoek om een deskundigenoordeel. De Wet SUWI van 29 november 2001 bevat volgens de aanhef regels tot vaststelling van een structuur voor de uitvoering van taken met betrekking tot de arbeidsvoorziening en socialeverzekeringswetten. De Wet SUWI staat vermeld in artikel 9 van de Bevoegdheidsregeling bestuursrechtspraak, hetgeen zou betekenen dat de CRvB bevoegd is kennis te nemen van het onderhavige hoger

beroep. Nu het verzoek om een deskundigenoordeel naar onderwerp samenhangt met door het Uvw genomen besluiten ter zake waarvan de CRvB het hoger beroep behandelt, is de Afdeling in zoverre onbevoegd van het hoger beroep kennis te nemen. Dit geldt ook wanneer sprake zou zijn van een beroep als bedoeld in artikel 6:2 van de Awb vanwege het niet tijdig nemen van een besluit op grond van de Wet SUWI.

[ECLI:NL:RVS:2020:1005](#)

[Naar inhoudsopgave](#)

Handhaving

JnB2020, 319

Voorzienenrechter ABRS, 06-04-2020, 201906680/2/R4

college van burgemeester en wethouders van Rijswijk.

Wet ruimtelijke ordening (Wro) 3.39 lid 2

beheersverordening "Elsenburgerbos-TNO/Pasgeld" (beheersverordening)

HANDHAVING. DWANGSOM. BEHEERSVERORDENING.

PARAPLUBESTEMMINGSPLAN. Voor het antwoord op de vraag naar de juistheid van de primaire stelling van [verzoekster] dat het college op 29 november 2018 [red: ten tijde van het besluit op bezwaar] niet meer bevoegd was tot handhaven op grond van de beheersverordening is bepalend of artikel 3.39, tweede lid, van de Wro een uitleg toelaat waarbij vanaf het tijdstip van inwerkingtreden van het paraplubestemmingsplan nog betekenis kan worden toegekend aan de beheersverordening. De voorzieningenrechter is van oordeel dat een oordeel over de hier te geven uitleg aan artikel 3.39, tweede lid, van de Wro in deze procedure te verstrekken is en dat daarvoor behandeling in de bodemprocedure is aangewezen. Wijst het verzoek om schorsing toe.

[ECLI:NL:RVS:2020:985](#)

[Naar inhoudsopgave](#)

Omgevingsrecht

Wabo

JnB2020, 320

MK ABRS, 08-04-2020, 201905283/1/R4

college van burgemeester en wethouders van Veere.

Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) 2.1 lid 1 aanhef en onder a, onder c 2.10 lid 1 onder c

WABO. BEOOGD GEBRUIK. Gelet op de omstandigheden in het voorliggende geval kan in redelijkheid niet worden geoordeeld dat met de gevraagde

vergunning een ander gebruik wordt beoogd dan in de aanvraag is omschreven. Het college heeft ten onrechte de vergunningaanvraag mede aangemerkt als een aanvraag voor planologisch strijdig gebruik, als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder c, van de Wabo.

[...] [Weigering] omgevingsvergunning [...] voor de bouw en het planologisch strijdig gebruik van een bijgebouw [...].

[...] 2.3. Zoals de Afdeling eerder heeft overwogen, bijvoorbeeld in de door het college genoemde uitspraak van 26 juli 2017, [ECLI:NL:RVS:2017:2019](#), dient bij toetsing van een bouwplan aan een bestemmingsplan niet slechts te worden gezien of het bouwwerk overeenkomstig de bestemming kan worden gebruikt, maar dient mede te worden beoordeeld of het bouwwerk ook met het oog op zodanig gebruik wordt gebouwd. Dit houdt in dat een bouwwerk in strijd met de bestemming moet worden geoordeeld indien redelijkerwijs valt aan te nemen dat het bouwwerk uitsluitend of mede zal worden gebruikt voor andere doeleinden dan die waarin de bestemming voorziet.

In de uitspraak van 7 maart 2018, [ECLI:NL:RVS:2018:761](#), heeft de Afdeling overwogen dat bij de beoordeling van de aanvraag ervan moet worden uitgegaan dat het bouwwerk zal worden gebruikt op de wijze zoals omschreven is in de aanvraag, tenzij redelijkerwijs valt aan te nemen dat het bouwwerk uitsluitend of mede voor andere doeleinden zal worden gebruikt.

2.4. Vergunning is gevraagd voor de activiteit "bouwen van een bouwwerk", als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder a, van de Wabo. Het gaat om het bouwen van een reeds eerder opgericht bijgebouw bij de woning van [appellant sub 1]. In het aanvraagformulier is vermeld dat het bijgebouw zal worden gebruikt als berging ten behoeve van de woning. Op de bouwtekeningen bij de aanvraag staat "garages en berging". Op de bouwtekeningen staan geen woonfaciliteiten die duiden op een inrichting voor recreatief nachtgebruik. Ook anderszins is uit de vergunningaanvraag niet af te leiden dat het bijgebouw anders dan voor garage en berging zal worden gebruikt. Weliswaar werd het bijgebouw ten tijde van de vergunningprocedure, en thans nog, voor een deel gebruikt voor recreatief nachtverblijf, maar de vergunningaanvraag ziet daar niet op en [appellant sub 1] heeft in die vergunningprocedure steeds verklaard dat hij dat gebruik staakt op het moment dat duidelijk is dat dit gebruik in strijd is met het bestemmingsplan en niet kan worden vergund. In dat verband acht de Afdeling relevant dat [appellant sub 1] ook daadwerkelijk (diverse malen) separaat omgevingsvergunning heeft gevraagd voor met de bestemming strijdig gebruik, te weten, nachtelijk recreatief gebruik. Gelet daarop ligt het niet in de rede dit strijdig gebruik ook mee te nemen bij de voorliggende omgevingsvergunning voor bouwen. Onder deze omstandigheden kan in redelijkheid niet worden geoordeeld dat met de gevraagde vergunning een ander gebruik wordt beoogd dan in de aanvraag is omschreven. Het college heeft daarom ten onrechte de vergunningaanvraag mede aangemerkt als een aanvraag voor planologisch strijdig gebruik, als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder c, van de Wabo. De rechtbank heeft dit niet onderkend. [...]

[ECLI:NL:RVS:2020:1018](#)

MK ABRS, 08-04-2020, 201809643/1/R3

college van burgemeester en wethouders van Den Haag.

Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) 2.1 lid 1 aanhef en onder c en d

WABO. OMGEVINGSVERGUNNING. SCHOOL. GELUIDHINDER. WOON- EN LEEFKLIAMAAT. In dit geval is er geen aanleiding voor het oordeel dat het college zich niet in redelijkheid op het standpunt heeft kunnen stellen dat, vanwege de overschrijding van de geluidgrenswaarden, geen sprake is van een zodanige aantasting van het woon- en leefklimaat dat de omgevingsvergunning had moeten worden geweigerd.

[...] omgevingsvergunning [...] voor het wijzigen van het gebruik van het perceel als lunchruimte en buitenschoolse opvang [...] voor de leerlingen van de Franse School en het brandveilig in gebruik nemen van het gebouw op het perceel.

[...] Geluid [...]

10.5. [...] De Afdeling overweegt dat zij met de rechtbank geen aanleiding ziet voor het oordeel dat het college zich niet in redelijkheid op het standpunt heeft kunnen stellen dat, vanwege de overschrijding van de geluidgrenswaarden, geen sprake is van een zodanige aantasting van het woon- en leefklimaat dat de omgevingsvergunning had moeten worden geweigerd. De Afdeling acht hierbij ten eerste van belang dat in het rapport van Cauberg Huygen, net zoals in het rapport van het college, is geconcludeerd dat, ondanks de gemeten overschrijding van de geluidgrenswaarde van 50 dB(A) ter hoogte van de gevel op de begane grond van de woning van [appellant], wordt voldaan aan een goed woon- en leefklimaat. Verder acht de Afdeling van belang dat, zoals hiervoor is overwogen, in beide onderzoeken is uitgegaan van het worst case scenario dat er 165 kinderen twee uur buiten spelen, terwijl deze situatie zich in de vergunde situatie niet voor zal doen. Ook is van belang dat op het perceel een bedrijfsbestemming rust en een willekeurig ander bedrijf, met inachtneming van de normen van het Activiteitenbesluit milieubeheer, ook een hoge geluidbelasting kan hebben. Tenslotte geldt dat de eigen keuze van [appellant] om op de eerste verdieping van zijn woning kantoor te houden, er niet toe leidt dat aan die eerste verdieping extra bescherming voor geluid van buiten toekomt. [...]

[ECLI:NL:RVS:2020:1026](https://ecli.nl/RVS:2020:1026)

JnB2020, 322

Rechtbank Midden-Nederland, 03-04-2020, UTR 19/3251

college van burgemeester en wethouders van de gemeente Hilversum, verweerder.

Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU) 34

Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) 2.2 lid 1 onder e

APV 2.1.4.3

WABO. OMGEVINGSVERGUNNING. UITWEG. VRIJE VERKEER VAN GOEDEREN. Weigering omgevingsvergunning voor het maken van een uitweg. Eiser wil op zijn eigen terrein een oprit met laadpaal realiseren, zodat hij en zijn partner daar hun auto's kunnen parkeren en in de toekomst elektrische auto's kunnen opladen. De rechtbank oordeelt dat de weigering niet in strijd is met artikel 34 van het VWEU. De markt voor elektrische auto's en laadpalen wordt namelijk

niet direct geraakt door het weigeren van een uitritvergunning. Die twee staan dan ook in een te ver verwijderd verband tot elkaar. Het verbod om zonder vergunning een uitweg te maken geldt niet als een maatregel van gelijke werking die als beperking op de invoer van elektrische auto's en laadpalen is aan te merken. Het verbod staat ook daarvoor in een te ver verwijderd verband van de Europese markt voor elektrische auto's en laadpalen. De door eiser door het uitwegvergunningenstelsel gestelde belemmering geldt voor zowel elektrische auto's uit Nederland als voor elektrische auto's uit andere lidstaten. De toegang tot de Nederlandse markt voor elektrische auto's is vanuit andere lidstaten dan ook niet moeilijker dan vanuit Nederland. Van een belemmering in de handel *tussen* lidstaten is dus geen sprake.

[ECLI:NL:RBMNE:2020:1353](https://ec.europa.eu/eft/monitoring/index.php/doclib/doclib_display.php?DOCID=59113)

JnB2020, 323

Rechtbank Den Haag, 27-03-2020 (publ. 03-04-2020), AWB - 18/6159 + 19/1005

college van burgemeester en wethouders van Leidschendam-Voorburg, verweerder.
Woningwet 133

Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) 2.10

Bouwverordening [...] - Voorburg 2016 (Bouwverordening)

Beheersverordening 2017 Leidschendam - Voorburg (Beheersverordening)

WABO. STEDEBOUWKUNDIGE BEPALINGEN. OVERGANGSRECHT. In bezwaar alsnog weigering omgevingsvergunning voor 29 appartementen. Verweerder heeft het bouwplan terecht en op juiste gronden getoetst aan de Beheersverordening en niet aan de stedenbouwkundige bepalingen uit de Bouwverordening. De situaties bedoeld in artikel 133, eerste en vierde lid van de Woningwet doen zich in dit geval niet voor. Uit de wetsgeschiedenis volgt dat het de bedoeling van de wetgever is geweest om de toets aan stedenbouwkundige bepalingen uit de bouwverordening te laten vervallen vanaf het moment dat voor een gebied een bestemmingsplan of beheersverordening geldt waarin dergelijke bepalingen kunnen worden opgenomen.

[ECLI:NL:RBDHA:2020:2925](https://ec.europa.eu/eft/monitoring/index.php/doclib/doclib_display.php?DOCID=59114)

JnB2020, 324

MK ABRS, 08-04-2020, 201906195/1/R1

college van burgemeester en wethouders van Leudal.

Wet algemene bepalingen omgevingsrecht 2.1 lid 1 aanhef en onder e

Wet milieubeheer 1.1 lid 1 en 4, 7.2 lid 1, 3 en 4

Besluit m.e.r. 2 lid 1 en 2

Activiteitenbesluit milieubeheer (hierna: Activiteitenbesluit) 3.14a lid 1

WABO(-milieu). Omgevingsvergunning drie windturbines. I.c. is terecht geoordeeld dat het college in redelijkheid heeft kunnen aansluiten bij de normering van het Activiteitenbesluit en geen aanleiding heeft hoeven zien om een strengere normering te hanteren.

Besluit waarbij een omgevingsvergunning is verleend voor het gebruiken van gronden in strijd met het bestemmingsplan en het oprichten en in werking hebben van drie windturbines. [...]

4.2. [...] Naar het oordeel van de Afdeling heeft de rechtbank, gelet op het voorgaande, terecht geoordeeld dat het college niet heeft gehandeld in strijd met verplichtingen uit de m.e.r.-procedure in verband met het bepaalde in artikel 7.2, eerste lid van de Wet milieubeheer. [...]

Gezondheid en geluid

6. [appellanten] betwisten het oordeel van de rechtbank dat de geluidnormen uit artikel 3.14a, eerste lid, van het Activiteitenbesluit [...] voldoende bescherming bieden tegen laagfrequent geluid. [...]

6.3. In de Nota van Toelichting bij het Besluit wijziging milieuregels windturbines van 14 oktober 2010 (Stb 2010, 749) is vermeld dat geen wettelijke normen zijn vastgesteld voor laagfrequent geluid. Voor de beoordeling van de bescherming van de geluidnormen uit het Activiteitenbesluit acht de Afdeling van belang dat in de Nota van Toelichting is toegelicht dat hinder van windturbinegeluid bij veel lagere geluidniveaus optreedt dan hinder van andere bronnen van geluid zoals wegverkeer, treinen en vliegtuigen. Bij het vaststellen van de geluidnormen uit artikel 3.14a van het Activiteitenbesluit is hiermee rekening gehouden door een lagere norm (in Lden) te hanteren dan bij andere geluidnormen. In de Nota van Toelichting wordt verder verwezen naar het rapport "Hinder door geluid van windturbines" van TNO uit 2008. Daarin staat dat mogelijke redenen voor de relatief grote hinder die ondervonden wordt bij de over het algemeen lagere geluidniveaus van windturbines de kenmerken van het geluid zijn (zweepend, fluitend, bonkend) en de niet-afnemende geluidblootstellingen in de stillere nachtperiode. Met de extra beoordelingsmaat L_{night} wordt beoogd een extra waarborg te bieden voor bescherming tegen slaapverstoring. Bij een normwaarde van 47 dB Lden is de kans op ernstige hinder 9%. Onder meer in de uitspraak van 21 februari 2018, [ECLI:NL:RVS:2018:616](#), onder 103, over het windpark De Drentse Monden en Oostermoer, heeft de Afdeling erop gewezen dat dergelijke niveaus van ernstige hinder goed vergelijkbaar zijn met hetgeen bij de normering voor wegverkeer, railverkeer en industrie geluid als maximaal toelaatbaar wordt beschouwd en dat het maatschappelijk belang dat is gediend bij de uitvoering van dergelijke projecten het volgens het vermelde in de parlementaire stukken noodzakelijk maakt om een bepaalde mate van hinder aanvaardbaar te achten.

6.4. [appellanten] betogen onder verwijzing naar onderzoeken en publicaties dat het college onvoldoende rekening heeft gehouden met de effecten van het laagfrequent geluid van de voorziene windturbines op de gezondheid. Hun betogen wijken in zoverre niet af van wat door omwonenden in (hoger) beroepsprocedures tegen soortgelijke windparken is aangevoerd. De Afdeling verwijst naar haar eerdere jurisprudentie en overwegingen in de betreffende uitspraken, waaronder de uitspraak van de Afdeling van 4 mei 2016, [ECLI:NL:RVS:2016:1228](#), onder 49, over het windpark Wieringermeer, de uitspraak van de Afdeling van 20 december 2017, [ECLI:NL:RVS:2017:3504](#), onder 25, over het windpark De Veenwieken, de uitspraak over het windpark De Drentse Monden en Oostermoer, onder 119 en 120, en de uitspraak van de Afdeling in de uitspraak van

24 december 2019, [ECLI:NL:RVS:2019:4442](#), onder 15, over het windpark De Groene Delta. In deze uitspraken heeft de Afdeling geoordeeld dat in de door omwonenden genoemde publicaties en onderzoeken geen aanleiding gevonden kan worden voor de conclusie dat er een direct verband is tussen windturbines en gezondheidsklachten. Deze conclusie kan naar het oordeel van de Afdeling evenmin worden getrokken op basis van de literatuurstudie van LBP Sight, de Deense studie uit 2018 en het rapport van het RIVM uit 2018 waar [appellanten] naar verwijzen. Dat de Deense studie uit 2018 aanleiding is geweest om de normen in omliggende landen aan te passen, zoals [appellanten] stellen, geeft naar het oordeel van de Afdeling geen aanleiding voor een andere conclusie. Hierbij betreft zij haar uitspraak over het windpark Wieringermeer, onder 44.6, waarin zij heeft geoordeeld dat met de stelling dat de norm minder streng is dan in omliggende landen niet aannemelijk is gemaakt dat in artikel 3.14a van het Activiteitenbesluit de grenzen van de beoordelings- en/of beleidsruimte zijn overschreden. In het aangevoerde ziet de Afdeling geen aanleiding daar thans anders over te oordelen.

6.5. Ten aanzien van het betoog van [appellanten] dat de rechtbank eraan voorbij is gegaan dat de veranderde inzichten wat betreft de hinderlijkheid van windturbinegeluid niet zijn verdisconteerd in de aan artikel 3.14a, eerste lid, van het Activiteitenbesluit ontleende geluidnormen, wijst de Afdeling naar hetgeen zij heeft overwogen in haar uitspraak over windpark De Veenwieken, onder 21.1, en in haar uitspraak over De Drentse Monden en Oostermoer, onder 105. Hierin heeft zij geoordeeld dat geen grond bestaat voor de conclusie dat niet langer mag worden uitgegaan van de geluidnormen neergelegd in artikel 3.14a, eerste lid, van het Activiteitenbesluit. In de in deze zaken uitgebrachte deskundigenberichten is vermeld dat de geluidnormen voor de hinder van windturbinegeluid in discussie zijn, maar hieruit blijkt niet dat wetenschappelijke consensus bestaat over de ontoereikendheid van de geluidnormen. In het deskundigenbericht wordt uitsluitend nog gesproken over "signalen" omtrent een "wellicht" veranderend milieutechnisch inzicht bij het beoordelen van de hinderlijkheid van windturbinegeluid waarbij als "suggestie" het mogelijk toepassen van een straffactor voor de hinderlijkheid van het geluid wordt genoemd. Volgens genoemde uitspraken zijn dergelijke omstandigheden onvoldoende voor het oordeel dat het college de in het Activiteitenbesluit neergelegde geluidnormen niet meer had mogen hanteren. De Afdeling ziet in het aangevoerde geen aanleiding thans anders te oordelen.

6.6. Over het betoog van [belanghebbende] dat de rechtbank heeft miskend dat sprake is van een onevenredige cumulatieve geluidbelasting bij haar woning, wijst de Afdeling op paragraaf 4.2.2 in de ruimtelijke onderbouwing van 6 maart 2018 "Windpark [belanghebbende] te Neer" van BRO (hierna: de ruimtelijke onderbouwing). [...] De berekeningen geven, hoewel er beperkt cumulatieve geluideffecten optreden, naar het oordeel van de Afdeling geen aanleiding voor de conclusie dat sprake is van een onaanvaardbaar woon- en leefklimaat. Gelet op het voorgaande heeft de rechtbank naar haar oordeel terecht geen grond gezien voor het oordeel dat het college het akoestisch onderzoek met betrekking tot de cumulatieve geluidsbelasting niet aan de verlening van de omgevingsvergunning voor het afwijken van het bestemmingsplan ten grondslag heeft mogen leggen.

6.7. Voor zover [appellanten] stellen dat het college een voorschrift had behoren te verbinden aan deze omgevingsvergunning in verband met geluidhinder, overweegt de Afdeling dat in artikel 3.14a, eerste lid, van het Activiteitenbesluit en in voorschrift 1.9 van de omgevingsvergunning geluidnormen zijn opgenomen, alsmede in voorschrift 1.10 van de omgevingsvergunning de verplichting is opgenomen om voorafgaand aan de start van de bouw aan te tonen dat het te plaatsen type windturbine kan voldoen aan voornoemde geluidnormen. Gelet op het voorgaande is de Afdeling met de rechtbank van oordeel dat het college in redelijkheid heeft kunnen afzien van nadere voorschriften.

6.8. Gelet op het voorgaande heeft de rechtbank terecht geoordeeld dat het college in redelijkheid heeft kunnen aansluiten bij de normering van het Activiteitenbesluit en geen aanleiding heeft hoeven zien om een strengere normering te hanteren.

Het betoog faalt. [...]

[ECLI:NL:RVS:2020:1024](#)

[Naar inhoudsopgave](#)

Waterwet

Jurisprudentie Waterwet:

- MK Rechtbank Zeeland-West-Brabant, 27-03-2020 (publ. 02-04-2020), BRE 18/8600 WATER e.v. ([ECLI:NL:RBZWB:2020:1467](#));
- MK Rechtbank Oost-Brabant, 27-03-2020 (publ. 03-04-2020), BRE 19/2565 WATER e.v. ([ECLI:NL:RBZWB:2020:1509](#)).

[Naar inhoudsopgave](#)

Ambtenarenrecht

JnB2020, 325

MK CRvB, 02-04-2020, 19/129 AW

korpschef van politie.

Besluit algemene rechtspositie politie (Barp) 1, 54, 54a

AMBTENARENRECHT. DIENSTONGEVAL. Betrokkene kan niet met succes de korpschef aansprakelijk houden voor de restschade die hij heeft geleden of zal lijden als gevolg van het ongeval.

Raad: 4.2. Zoals eerder overwogen in de uitspraak 4 juli 2002,

[ECLI:NL:CRVB:2002:AE5831](#), betekent het aanmerken van een ongeval als

dienstongeval in de zin van de artikelen 54 en 54a van het BARP nog niet dat op grond van de onder 4.1 genoemde norm ook aanspraak bestaat op vergoeding van andere schade die een betrokkene als gevolg van het ongeval heeft geleden of zal lijden. Beide grondslagen voor vergoeding van schade kunnen naast elkaar bestaan en vergen, ingeval om vergoeding van dergelijke schade wordt verzocht, gezien de verschillen tussen beide normen, een afzonderlijke toetsing aan de in de algemene aansprakelijkheidsnorm vervatte vereisten.

4.3. Partijen zijn verdeeld over de oorzaak van het ongeval. [...]

4.4. Op grond van de stukken, de getuigenverklaringen en de ter zitting door betrokkene en [naam] gegeven toelichtingen kan de Raad, alles afwegende, niet tot een andere conclusie komen dan dat het ongeval moet zijn gelegen in een door betrokkene niet juist uitgevoerde remmanoeuvre door bij de noodstop te hard te remmen met de voorrem, waardoor het voorwiel blokkeerde. Daarbij is van belang dat er geen enkele aanwijzing is voor een mankement aan de fiets van betrokkene en dan in het bijzonder aan de reminrichting. Het ongeval vond plaats in de loop van de ochtend nadat betrokkene al enige tijd op zijn fiets had gereden zonder dat hij melding maakte van haperende of anderszins niet goed werkende remmen. Vervolgens is betrokkene na het ongeval op zijn eigen fiets naar de eerste hulp gereden waar hij zich onder behandeling heeft gesteld. Daarna is hij fietsend naar het centrum van Nijmegen vertrokken waar de overige deelnemers een maaltijd nuttigden. Na daar verslag te hebben gedaan van de resultaten van het onderzoek op de eerste hulp is betrokkene op zijn eigen fiets naar zijn woning vertrokken.

4.5. Aangezien de korpschef met betrekking tot het uitvoeren van de remmanoeuvre voldoende voorlichting heeft gegeven, betekent het voorgaande dat betrokkene niet met succes de korpschef aansprakelijk kan houden voor de restschade die hij heeft geleden of zal lijden als gevolg van het ongeval. De vraag of de korpschef in ander opzicht zijn zorgplicht heeft geschonden kan hierdoor onbeantwoord blijven, nu er geen verband bestaat tussen die eventuele schending en het ontstane ongeval.

[ECLI:NL:CRVB:2020:871](#)

[Naar inhoudsopgave](#)

Werkloosheid

JnB2020, 326

MK CRvB, 01-04-2020, 19 355 WW

Raad van bestuur van het Uvw.

WW 17a

WERKLOOSHEID. REFERTEPERIODE. VOORVERLENGING. In geschil is of de referteperiode dient te worden voorverlengd op grond van artikel 17a, eerste lid, van de WW. Zo al een voorverlenging van de referteperiode op grond van artikel 17a, eerste lid, aanhef en onder c, van de WW aan de orde is, kan deze uitsluitend betrekking hebben op de periode van 31 mei 2017 tot het einde van de referteperiode op 31 augustus 2017. Nu deze periode slechts 13 weken beslaat en appellant hiermee niet aan de referte-eis kan voldoen zal in het midden worden gelaten of ten aanzien van deze periode is voldaan aan de voorwaarden voor een voorverlenging van de referte-periode.

[ECLI:NL:CRVB:2020:849](#)

[Naar inhoudsopgave](#)

Bijstand

JnB2020, 327

Voorzieningenrechter CRvB, 30-03-2020 (publ. 06-04-2020), 20/728 PW-VV
college van burgemeester en wethouders van de gemeente 's-Hertogenbosch.
PW 43 lid 3

PARTICIPATIEWET. Het college vraagt de Raad uitspraak te doen over de reikwijdte en de duiding van artikel 43, derde lid, van de PW. De procedure in voorlopige voorziening leent zich niet voor de beoordeling van dit vraagpunt. De bodemprocedure zal door een meervoudige kamer van de Raad in behandeling worden genomen. Het belang van verzoekster dat zij in haar levensonderhoud kan voorzien en dat onomkeerbare gevolgen worden voorkomen tot het moment dat de meervoudige kamer zich over de zaak heeft uitgelaten, weegt in deze situatie zwaarder dan het financiële belang dat niet zonder rechtsgrond publieke middelen worden besteed. Hierbij hecht de voorzieningenrechter belang aan het feit dat het gezin van verzoekster bestaat uit vijf inwonende kinderen, waarvan er vier minderjarig zijn. Daarbij heeft de gemachtigde van het college ter zitting bij de voorzieningenrechter van de rechtbank verklaard dat de financiële situatie van verzoekster voldoende duidelijk is, zodat het ervoor kan worden gehouden dat verzoekster in bijstandbehoevende omstandigheden verkeert.

De voorzieningenrechter zal bij wege van voorlopige voorziening bepalen dat het college aan verzoekster met ingang van 18 februari 2020 (de datum van het verzoek om voorlopige voorziening) voorschotten verleent ter hoogte van 90% van de bijstandsnorm voor gehuwden tot de datum waarop in het hoger beroep van het college uitspraak wordt gedaan.

[ECLI:NL:CRVB:2020:827](https://ecli.nl/crvb/2020/827)

JnB2020, 328

MK CRvB, 07-04-2020, 19/12 PW, 19/13 PW, 19/14 PW, 19/15 PW, 19/16 PW, 19/17 PW

Bestuur van Halte Werk.
PW 47

PARTICIPATIEWET. Zoals de Raad eerder in zijn uitspraak van 20 november 2018, [ECLI:NL:CRVB:2018:3707](https://ecli.nl/crvb/2018/3707), heeft geoordeeld, strekt artikel 47 van de PW niet tot bescherming van de individuele belangen van leden van een cliëntenraad. Uit de wetsgeschiedenis van artikel 47 van de PW blijkt dat de wetgever met deze bepaling slechts heeft beoogd de actieve betrokkenheid van personen die met de PW te maken krijgen te waarborgen. De precieze wijze waarop de gemeenten deze actieve betrokkenheid vormgeven, kan de gemeenteraad zelf bij verordening bepalen.

Anders dan appellanten hebben betoogd, strekken ook de regels in de Verordening niet tot bescherming van de individuele belangen van de leden van een cliëntenraad. Een krachtens artikel 47 van de PW vastgestelde verordening

kan immers geen bredere strekking hebben dan die bepaling. Voorts kan het beroep van appellanten 1, 2 en 3 op de zogenoemde correctie-Widdershoven over de toepassing van het relativiteitsvereiste zoals neergelegd in artikel 8:69a van de Awb, niet slagen. In zijn conclusie van 2 december 2015, [ECLI:NL:RVS:2015:3680](#), heeft de advocaat-generaal Widdershoven geconcludeerd dat de schending van een norm die niet de bescherming beoogt van de belangen van een belanghebbende, en die op zichzelf genomen dus niet tot vernietiging zou kunnen leiden, kan bijdragen tot het oordeel dat het vertrouwensbeginsel of gelijkheidsbeginsel is geschonden en dus toch tot vernietiging van een besluit aanleiding kan geven. Appellanten 1, 2 en 3 hebben hun beroep niet nader onderbouwd. De enkele stelling dat zij de mogelijkheid moeten hebben om hun naam te zuiveren en hun positie als lid te herstellen, kan niet leiden tot een correctie als hier bedoeld. Appellanten 1,2 en 3 hebben verder aangevoerd dat de rechtbank met de toepassing van het relativiteitsbeginsel hen in strijd met artikel 6 van het Verdrag tot Bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden het recht op toegang tot de rechter heeft onthouden. De Raad volgt hen hierin niet. Hij verwijst in dit verband naar de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State van 21 januari 2015, [ECLI:NL:RVS:2015:96](#), bij welke uitspraak de Raad zich op dit punt aansluit. [ECLI:NL:CRVB:2020:873](#)

De Centrale Raad van Beroep heeft bij deze uitspraak een [nieuwsbericht](#) uitgebracht.

JnB2020, 329

MK CRvB, 31-03-2020 (publ. 06-04-2020), 18/3348 PW

college van burgemeester en wethouders van Kerkrade.

PW 58 lid 2, aanhef en onder a

PARTICIPATIEWET. TERUGVORDERING. ZESMAANDENJURISPRUDENTIE. Het college heeft tijdig en voldoende adequaat gereageerd op het signaal van appellante dat zij te veel bijstand ontving door appellante ervan op de hoogte te stellen dat het college tot terugvordering zou overgaan.

Raad: 4.4. Volgens vaste rechtspraak (uitspraak van 17 januari 2017, [ECLI:NL:CRVB:2017:312](#)) moet de bijstandverlenende instantie adequaat reageren op signalen over mogelijk ten onrechte of tot een te hoog bedrag verstrekte uitkering. Een signaal is relevante informatie van de betrokkene waaruit de bijstandverlenende instantie kan afleiden dat een fout is gemaakt en in actie moet komen. Na zo'n signaal heeft de bijstandverlenende instantie uiterlijk zes maanden om tot actie over te gaan. Op grond van het zorgvuldigheidsbeginsel kan over de periode na die zes maanden geen gebruik worden gemaakt van de bevoegdheid tot terugvordering. De ratio van de zesmaandenjurisprudentie is dat door het stilzitten van het bestuursorgaan de ten onrechte verleende bijstand onnodig hoog is opgelopen

4.5. Nadat appellante op uitnodiging van het college op 21 april 2015 op gesprek was geweest en alle benodigde stukken had ingeleverd over het Duitse kindergeld, heeft het

college de betaling van de toeslag op de bijstandsnorm per april 2015 stopgezet. Verder heeft de consultant Werk Inkomen en Zorg van appellante haar op 27 augustus 2015 een e-mailbericht gestuurd waarin staat dat het college tot terugvordering zal overgaan en dat een nadere toelichting nog zal volgen in het daartoe te nemen besluit. Hiermee heeft het college tijdig en voldoende adequaat gereageerd op het signaal van appellante dat zij te veel bijstand ontving door appellante ervan op de hoogte te stellen dat het college tot terugvordering zou overgaan. Van een stilzitten van het college als bedoeld onder 4.4 is geen sprake. De beroepsgrond slaagt niet.

[ECLI:NL:CRVB:2020:829](https://ecli.nl/crvb/2020/829)

JnB2020, 330

MK CRvB, 31-03-2020, 19/977 PW

college van burgemeester en wethouders van Vlaardingen (college).

PW 58 lid 8

PARTICIPATIEWET. TERUGVORDERING. DRINGENDE REDENEN. De Raad is van oordeel dat in dit geval alleen recht kan worden gedaan door geheel af te zien van terugvordering.

Raad: 4.1. Tussen partijen is enkel in geschil of sprake is van dringende redenen om van terugvordering af te zien. [...]

4.4.1. Als vaststaand moet worden aangenomen dat appellante het besluit van 12 december 2017 de volgende dag heeft ontvangen. In een mutatierapport van 20 december 2017 (mutatierapport) staat dat appellante op 13 december 2017 een contactformulier heeft ingediend met de teksten "ik leef niet meer als je dit leest" en "Je kan mijn dossier sluiten want ik ben er niet meer." Verder blijkt uit dat mutatierapport dat een kennis van appellante op 14 december 2017 bij het college heeft geïnformeerd naar de reden voor de terugvordering en daarbij heeft vermeld dat appellante op 13 december 2017 heeft getracht zich te suïcidieren. Dat appellante daadwerkelijk een suïcidepoging heeft gedaan, blijkt ook uit de in 1.3 genoemde brief van de behandelend psychiater en is als zodanig niet in geschil. Gelet op de opeenvolging van deze gebeurtenissen binnen zo een kort tijdsbestek en gelet op de navraag naar de reden van de terugvordering, is aannemelijk dat de suïcidepoging van appellante een gevolg is geweest van de terugvordering. Dat het besluit van 12 december 2017 ook nog de herziening omvat, doet daar niet aan af. Dit betekent dat ten tijde van dit besluit dringende redenen aanwezig waren om van terugvordering af te zien.

4.4.2. Aannemelijk is voorts dat de onaanvaardbare gevolgen van de terugvordering zich ook ten tijde van het bestreden besluit nog voordeden. Daartoe zijn van belang de brief van de behandelend psychiater van 24 september 2018 en de betekenis die het college daaraan bij de boete heeft toegekend. Het college leidt uit deze brief immers af dat de besluitvorming zeer ernstige invloed heeft gehad en ten tijde van het boetebesluit op 10 december 2018 nog steeds had op de psychiatrische toestand van appellante. De aanhoudende druk is volgens het college desastreus en heeft geleid tot de suïcidepoging. Het college heeft bij de boete het standpunt ingenomen dat de druk die appellante ervaart leidt tot onaanvaardbare sociale gevolgen omdat haar functioneren door de voortdurend aanwezige trigger niet zal stabiliseren en haar mogelijkheid om zelfstandig

een bestaan op te bouwen in de weg zal staan. Aannemelijk is dat dit ten tijde van het bestreden besluit niet anders was voor de druk die appellante voelde als gevolg van de terugvordering. Weliswaar heeft de boete, anders dan de terugvordering, een punitief karakter, maar de Raad ziet niet in waarom dat tot gevolg zou hebben dat in dit geval bij de boete de gevolgen wel onaanvaardbaar zijn en bij de terugvordering niet. In beide gevallen hangt voor appellante de druk die zij ervaart immers samen met de te betalen geldsom en de invordering daarvan, die haar boven het hoofd hangt. Mogelijk dat uit nader onderzoek had kunnen blijken dat de druk die appellante als gevolg van de terugvordering voelt anders is dan de druk die zij door de boete ervaart, maar dat onderzoek heeft het college niet verricht. Ook in het kader van de terugvordering moet er daarom van worden uitgegaan dat de voortdurende - en ten tijde van het bestreden besluit nog immer aanwezige - druk die van de besluitvorming uitgaat, leidt tot onaanvaardbare sociale gevolgen voor appellante. Ook ten tijde van het bestreden besluit bestonden dus nog dringende redenen om van terugvordering af te zien als bedoeld in artikel 58, achtste lid, van de PW.

4.5. De rechtbank heeft wat is overwogen onder 4.4 niet onderkend. Het hoger beroep slaagt. [...]

4.6. Aansluitend moet worden gezien welke vervolgt aan deze uitkomst wordt gegeven. [...] Gelet op het geheel van feiten en omstandigheden is de Raad van oordeel dat in dit geval alleen recht kan worden gedaan door geheel af te zien van terugvordering. De Raad zal daarom zelf in de zaak voorzien door het besluit van 12 december 2017 te herroepen voor zover het de terugvordering betreft.

[ECLI:NL:CRVB:2020:832](#)

[Naar inhoudsopgave](#)

Bestuursrecht overig

Schaarse vergunningen

JnB2020, 331

MK ABRS, 08-04-2020, 201904767/1/A3

algemeen bestuur van de bestuurscommissie van stadsdeel West (thans: het college van burgemeester en wethouders van Amsterdam).

Verordening op het binnenwater 2010 (Vob) 2.3.1, 2.4.1

VERORDENING OP HET BINNENWATER 2010. SCHAARSE VERGUNNINGEN.

(IMPLICIET) PLAFOND. Het betoog dat de schaarste noodzakelijkerwijs uit de beperkte beschikbaarheid van de hulpbron zelf moet voortvloeien zonder dat daarbij eerst beleidsmatige keuzes zijn gemaakt, slaagt niet.

Er is geen grond voor het oordeel dat het beleidsmatig creëren van een fysieke schaarste van de natuurlijke hulpbron, als voorzienbaar is dat in verband met verschillende functies van het openbare water enige ordening van het gebruik daarvan nodig is, in strijd is met het recht.

[...] [Afwijzing] aanvragen van New Orange om negen ligplaatsvergunningen voor bedrijfsvaartuigen [...].

Wat is schaarste?

7. In de conclusie van de staatsraad advocaat-generaal van 25 mei 2016, [ECLI:NL:RVS:2016:1421](#), die heeft geleid tot de uitspraak van de Afdeling van 2 november 2016, [ECLI:NL:RVS:2016:2927](#), staat dat de hiervoor genoemde definitie van schaarse publieke rechten impliceert dat het aantal beschikbare publieke rechten beperkt is en dat voor het aantal te verlenen rechten een maximum of plafond bestaat. Dat plafond kan volgens de staatsraad advocaat-generaal voortvloeien uit de schaarste aan beschikbare natuurlijke hulpbronnen (fysieke schaarste) of aan bruikbare technische mogelijkheden (technische schaarste), maar kan ook om beleidsmatige redenen worden vastgesteld. Doorgaans zal dit plafond in een getal worden uitgedrukt dat kan zijn neergelegd in een wettelijk voorschrift of op basis van dat wettelijk voorschrift worden vastgesteld. Een plafond kan echter ook zijn 'verstopt' en dus niet expliciet worden genoemd.

7.1. Voor haar betoog dat in dit geval geen sprake is van fysieke schaarste omdat de binnenwateren van Amsterdam omvangrijk zijn en de schaarste daarom niet noodzakelijkerwijs voortvloeit uit de beperkte beschikbaarheid van de natuurlijke hulpbron, heeft New Orange verwezen naar het arrest van het Hof van Justitie (hierna: het Hof) van 14 juli 2016, *Promoimpresa*, [ECLI:EU:C:2016:558](#), punt 43. Het Hof overweegt daarin dat bij de beoordeling over hoeveel fysieke ruimte er is, de territoriale reikwijdte van de bevoegdheid van het orgaan waar de vergunning wordt aangevraagd, ook moet worden betrokken. Het Hof laat het vervolgens aan de nationale rechter om te bekijken hoe die fysieke schaarste verder moet worden gedefinieerd en reikt alleen het hiervoor genoemde gezichtspunt daarvoor aan. Anders dan New Orange betoogt, zegt het Hof niet dat het gehele territoir waarop het vergunningverlenend orgaan bevoegd is, moet worden betrokken bij de beoordeling of sprake is van fysieke schaarste. Het algemeen bestuur behoefde daarom ook niet uit te gaan van alle binnenwateren van Amsterdam. Dat uit het door New Orange overgelegde rapport Ruimtelijke analyse op- en afstapplaatsen rondvaart Amsterdam van Royal Haskoning blijkt dat er op meerdere plaatsen in de stad geschikte locaties zijn voor op- en afstapplaatsen, maakt dat niet anders. Het bestaan van die ruimte betekent namelijk niet dat die moet worden meegenomen bij het bepalen of sprake is van schaarste. In de uitspraak van de rechtbank van 19 december 2018 ([ECLI:NL:RBAMS:2018:9149](#)) staat over een andere locatie dat het algemeen bestuur van stadsdeel Zuid onvoldoende had gemotiveerd dat sprake is van fysieke schaarste, omdat het slechts had gesteld dat er mogelijk meerdere aanvragen zijn gedaan zonder dat dat kon worden aangetoond. Anders dan New Orange betoogt kan daaruit niet worden afgeleid dat er in het geheel geen sprake is van schaarste.

De Afdeling ziet in de genoemde uitspraak van het Hof ook geen grond voor het oordeel dat bij de vaststelling of sprake is van fysieke schaarste geen enkel beleidsmatig aspect aan de orde kan komen. De conclusie van de staatsraad advocaat-generaal geeft geen aanleiding voor de gevolgtrekking dat slechts van één soort schaarste sprake kan zijn en dat een mengvorm van de soorten schaarste op zichzelf niet als schaarste kan worden

aangemerkt. Het betoog van New Orange dat de schaarste noodzakelijkerwijs uit de beperkte beschikbaarheid van de hulpbron zelf moet voortvloeien zonder dat daarbij eerst beleidsmatige keuzes zijn gemaakt, slaagt daarom niet.

Zijn ligplaatsvergunningen schaars?

8. In de Vob is geen maximumaantal vergunningen opgenomen en ook is niet anderszins het aantal te verlenen vergunningen beperkt.

[...] De Afdeling ziet geen grond voor het oordeel dat het beleidsmatig creëren van een fysieke schaarste van de natuurlijke hulpbron, als voorzienbaar is dat in verband met verschillende functies van het openbare water enige ordening van het gebruik daarvan nodig is, in strijd is met het recht.

[...] 8.1. [...] Naar het oordeel van de Afdeling heeft het algemeen bestuur, gezien de beleidsmatige keuze om op die locatie in de Haarlemmertrekvaart een steiger aan te leggen van 100 meter en in aanmerking genomen dat alleen al de aanvragen van New Orange en de andere rederij het maximumaantal te verlenen vergunningen overtreft, een impliciet plafond gecreëerd voor de verdeling van de schaarse ligplaatsen voor bedrijfsvaartuigen. Dat betekent dat voor die locatie de ligplaatsvergunningen als schaars recht moeten worden aangemerkt. De rechtbank heeft dus terecht overwogen dat in dit geval sprake is schaarse vergunningen, die zorgvuldig moeten worden verdeeld, en dat het algemeen bestuur in beginsel de aanvragen voor de vergunningen in afwachting van de vaststelling van een verdelingssystematiek op grond van de Vob mocht afwijzen. [...]

[ECLI:NL:RVS:2020:1013](#)

[Naar inhoudsopgave](#)

Wet arbeid vreemdelingen

JnB2020, 332

MK ABRS, 08-04-2020, 201905152/1/V6

staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens (EVRM) 6

Wet arbeid vreemdelingen (Wav) 15a

Wet op de identificatieplicht 1

WET ARBEID VREEMDELINGEN. WET OP DE IDENTIFICATIEPLICHT. Boete wegens overtreding van artikel 15a van de Wav. In dit geval staat het nemo-teneturbeginsel, neergelegd in artikel 6 EVRM, niet in de weg aan oplegging van de boete. De verplichting te voldoen aan de vordering ingevolge artikel 15a van de Wav geldt onverkort voor exploitanten van coffeeshops.

[...] boete [...] van € 72.000,00 wegens overtreding van artikel 15a van de Wav.

[...] 1. Het door een arbeidsinspecteur [...] op ambtseed opgemaakte boeterapport [...] houdt in dat uit onderzoek is gebleken dat drie personen anoniem waren opgenomen in de administratie van [appellante]. De drie mannen werken voor [appellante] als koerier door softdrugs te vervoeren tussen de opslag en de coffeeshop. De arbeidsinspecteurs hebben telefonisch [bestuurder] van [appellante], op basis van artikel 15a van de Wav

gevorderd binnen 48 uren medewerking te verlenen bij het vaststellen van de identiteit van de drie mannen. [...] [appellante] heeft niet aan de vordering voldaan. [...] 2.2. [...] Naar het oordeel van de Afdeling betreffen de identiteitsdocumenten van de drie mannen wilsonafhankelijk materiaal. De identiteit en de identiteitsdocumenten van de drie mannen bestaan namelijk onafhankelijk van de wil van [appellante]. [appellante] heeft hen aangenomen als koerier en was daarbij gelet op de Wet op de identificatieplicht gehouden hun identiteit te controleren en een afschrift van hun identiteitsdocumenten in haar administratie op te nemen, zodat zij geacht wordt over deze gegevens te hebben beschikt. De rechtbank heeft dus terecht overwogen dat het nemo-teneturbeginsel in dit geval niet in de weg staat aan oplegging van de bestuurlijke boete. Het voorgaande brengt mee dat [appellante] aan de vordering van de Inspectie SZW diende te voldoen. Dat deze informatie, zoals [appellante] heeft gesteld, mogelijk zou worden doorgegeven aan het Openbaar Ministerie en zou hebben kunnen leiden tot strafvervolgning van [appellante] in het kader van overtreding van de Opiumwet, doet niet af aan de verplichting die [appellante] op grond van de Wet op de identificatieplicht heeft. Dat [appellante] met de Belastingdienst afspraken heeft gemaakt over het hanteren van het anoniementarief bij de verloning van de drie mannen staat ook niet in de weg aan oplegging van de bestuurlijke boete. De Belastingdienst heeft immers niet de taak om de Wav te handhaven. Vergelijk de uitspraak van de Afdeling van 7 november 2018, [ECLI:NL:RVS:2018:3631](#). De verplichting te voldoen aan de vordering ingevolge artikel 15a van de Wav geldt onverkort voor exploitanten van coffeeshops. In dit licht valt niet in te zien dat er gelet op het gedoogbeleid voor coffeeshops een lacune is in het beleid van de staatssecretaris. Tot slot slaagt de verwijzing naar het arrest van de Hoge Raad van 27 september 2002 [Red: [ECLI:NL:HR:2002:AD8780](#)] niet. In die zaak ging het, anders dan in deze zaak, om facturen van de inkoop van softdrugs door een coffeeshopexploitant, waarover deze in redelijkheid niet kon beschikken omdat drugsleveranciers geen facturen verstrekken. [...]

[ECLI:NL:RVS:2020:1011](#)

[Naar inhoudsopgave](#)

Wet openbare manifestaties

JnB2020, 333

Voorzieningenrechter Rechtbank Amsterdam, 03-04-2020 (publ. 07-04-2020), AMS 20/1925

voorzitter van de Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland, verweerder.
Grondwet 9 lid 2

Wet openbare manifestaties (Wom) 2, 5

Wet veiligheidsregio's 39 lid 1 aanhef en onder d

WET OPENBARE MANIFESTATIES. DEMONSTREREN. CORONA-MAATREGELEN.

Demonstratieverbod. Naar het oordeel van de voorzieningenrechter heeft verweerder in de uitbraak van het corona-virus voldoende reden mogen zien om de door verzoeker aangekondigde demonstratie in zijn geheel te verbieden.

Van een algeheel demonstratieverbod is geen sprake en elk besluit om een demonstratie te verbieden of te beperken, kan aan de rechter kan worden voorgelegd. Voor verzoeker bestaan desgewenst, binnen de regelgevende kaders van de gemeente Amsterdam, andere mogelijkheden om zijn doel, druk zetten op het college om meer te regelen voor daklozen, te bereiken.

[ECLI:NL:RBAMS:2020:2126](#)

[Naar inhoudsopgave](#)

Vreemdelingenrecht

Asiel

JnB2020, 334

MK ABRS, 08-04-2020, 201904685/1/V1

staatssecretaris van Justitie en Veiligheid.

Vw 2000 29 lid 2

ASIEL. NAREIS. Zoals volgt uit de uitspraak van de Afdeling van 27 juni 2018 [[ECLI:NL:RVS:2018:2151](#)], onder 5.1, is het aan een vreemdeling om aannemelijk te maken dat hij een werkelijk huwelijks- of gezinsleven uitoefent met de desbetreffende referent. Met het overleggen van een als 'echt' aangemerkte huwelijksakte, hebben de vreemdeling en referent in beginsel aan deze bewijslast voldaan. De staatssecretaris heeft vervolgens echter - overeenkomstig zijn beleid - niet ten onrechte in met name de omstandigheid dat de vreemdeling heeft verklaard dat zij op vijfjarige leeftijd is verloofd met de toen negentienjarige referent, de jonge leeftijd waarop zij - om onduidelijke redenen - bij haar gestelde schoonouders is gaan wonen en het korte tijdsverloop tussen de binnenkomst van referent en de huwelijksdatum indicaties gezien om te beoordelen of - ondanks het rechtsgeldige huwelijk - sprake is van een werkelijk huwelijks- of gezinsleven.

[ECLI:NL:RVS:2020:998](#)

JnB2020, 335

Rechtbank Den Haag, zittingsplaats Arnhem, 27-03-2020 (publ. 07-04-2020), NL20.4437

staatssecretaris van Justitie en Veiligheid.

Vw 2000 30c lid 1 a

ASIEL. De enkele omstandigheid dat in de Vw 2000 of het Vb 2000 geen termijn is opgenomen voor het indienen van een zienswijze tegen een voornemen tot toepassing van artikel 30c, eerst lid, aanhef en onder a, van de Vw 2000, maakt nog niet dat moet worden aangenomen dat een termijn van zes of vier weken geldt. Verweerder mocht deze termijn ook opnemen in de Vc 2000, zoals hij heeft gedaan. Wel dient de termijn redelijk te zijn. Door verweerder is voldoende toegelicht dat de termijn van één week redelijk is, met name omdat

de vreemdeling zelf kan bepalen wanneer hij een M35-O formulier indient en daarmee dus kan wachten totdat hij een deugdelijke toelichting kan geven. Ook staat het de vreemdeling vrij een nieuwe herhaalde aanvraag in te dienen, als hij er niet in slaagt tijdig de gevraagde informatie te verschaffen.

[ECLI:NL:RBDHA:2020:3135](https://ecli.nl/RBDHA:2020:3135)

[Naar inhoudsopgave](#)

Opvang

JnB2020, 336

VZR Rechtbank Den Haag, zittingsplaats 's-Hertogenbosch, 03-04-2020, AWB 20/2722

bestuur van het Centraal Orgaan opvang asielzoekers.

Rva 5

OPVANG. CORONAVIRUS. Asielzoeker met verhoogde kans op slechte afloop bij coronabesmetting moet onderdak krijgen.

3. Voor de beoordeling of in dit geval sprake is van een spoedeisend belang overweegt de voorzieningenrechter als volgt. Vast staat dat het COa de opvang van verzoeker op of omstreeks 1 februari 2020 heeft beëindigd en dat verzoeker sedertdien voor opvang afhankelijk is geweest van verschillende liefdadigheidsinstellingen. Het COa heeft niet weersproken dat verzoeker medische problemen heeft, te weten bronchitis en emfyseem/COPD, dat dat betekent dat verzoeker wat het coronavirus betreft volgens de richtlijnen van het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) een verhoogde kans heeft op een ernstig beloop, en dat hij zich niet kan wenden tot een huisarts. Gelet op deze omstandigheden is de voorzieningenrechter van oordeel dat sprake is van onverwijlde spoed.

8. Vast staat dat het verzoeker is toegestaan de uitspraak op het verzoek om een voorlopige voorziening in de asielprocedure in Nederland af te wachten. Dit brengt op grond van de hiervoor onder 7 genoemde bepalingen mee dat verzoeker rechtmatig verblijf heeft op grond van de wet totdat op het verzoek om voorlopige voorziening is beslist [...]. Daar waar in artikel 8, aanhef en onder h, van de Vw 2000 wordt gesproken over beroepschrift, moet tevens verzoekschrift worden gelezen [...]. Een en ander betekent dat verzoekers recht op opvang in dit geval niet is geëindigd met de niet-ontvankelijkverklaring van zijn asielaanvraag. Dat een andere EU-lidstaat eerder al inwilligend op een eerder asielverzoek van verzoeker heeft beslist maakt het voorgaande niet anders. [...]

10. Het COa heeft toegelicht dat uit de brief van de staatssecretaris van 20 maart 2020 volgt dat nieuwe asielzoekers tot 6 april (en naar verwachting verlengd tot 28 april) niet meer worden opgevangen door het COa op de COa- opvanglocaties, maar dat voor hen een 'noodonderdaklocatie' is ingericht, waar onderdak en noodzakelijke voorzieningen worden geboden. Deze noodonderdaklocatie is ingericht op het terrein van Defensie in Zoutkamp. Welke vreemdelingen voor de noodonderdaklocatie in aanmerking komen is vermeld in dat schrijven. Deze noodonderdaklocatie is met nadruk geen COA

opvanglocatie en het COA heeft dan ook geen beslissingsbevoegdheid in deze omtrent plaatsing in deze noodonderdak locatie in Zoutkamp, aldus nog steeds het COa.

11. Naar aanleiding van deze toelichting van het COa wijst de voorzieningenrechter erop dat een en ander onverlet laat dat [...] het COa wettelijk gehouden is om verzoeker opvang te verlenen, op welke wijze dan ook. Het ligt uit praktisch oogpunt voor de hand dat het COa zich met de staatssecretaris verstaat en ervoor zorgdraagt dat de staatssecretaris verzoeker toelaat tot genoemde noodonderdaklocatie in Zoutkamp.

[ECLI:NL:RBDHA:2020:3082](#)

[Naar inhoudsopgave](#)

Richtlijnen en verordeningen

JnB2020, 337

MK ABRS, 08-04-2020, 202001915/1/V1

staatssecretaris van Justitie en Veiligheid.

Verordening (EU) 604/2013 13 lid 1

DUBLINVERORDENING. CORONAVIRUS. De omstandigheid dat de overdracht aan Italië op dit moment niet kan worden uitgevoerd is een tijdelijk, feitelijk overdrachtsbeletsel. Dit maakt de vaststelling van Italië als verantwoordelijke lidstaat niet onrechtmatig.

3. In zijn vierde grief klaagt de vreemdeling dat de rechtbank ten onrechte heeft overwogen dat de omstandigheid dat overdracht aan Italië op dit moment niet kan plaatsvinden niet afdoet aan de rechtmatigheid van het besluit. Hij wijst op een circular letter van de Italiaanse autoriteiten van 25 februari 2020, waaruit blijkt dat vanwege het coronavirus overdrachten aan Italië op dit moment niet worden uitgevoerd. Volgens hem valt ook niet te verwachten dat deze situatie op korte termijn zal veranderen. Omdat het besluit van de staatssecretaris dus niet kan worden uitgevoerd, kan het niet in stand blijven, zo stelt de vreemdeling.

3.1. De omstandigheid dat de overdracht op dit moment niet kan worden uitgevoerd is een tijdelijk, feitelijk overdrachtsbeletsel. Dit maakt de vaststelling van Italië als verantwoordelijke lidstaat niet onrechtmatig en staat er niet aan in de weg dat, als dat beletsel is opgeheven, de vreemdeling in beginsel alsnog kan worden overgedragen.

[ECLI:NL:RVS:2020:1032](#)

Bij deze uitspraak is een [persbericht](#) uitgebracht.

JnB2020, 338

MK ABRS, 08-04-2020, 201907435/1/V1

staatssecretaris van Justitie en Veiligheid.

Verordening (EU) 604/2013 18 lid 1 b

EVRM 3

DUBLINVERORDENING. De Afdeling acht, ook na het 'Salvinidecreet', niet aannemelijk dat op dit moment sprake is van zo'n structurele verslechtering in

de opvangomstandigheden dat Dublinclaimanten, ook de bijzonder kwetsbare personen onder hen, in Italië een reëel risico lopen op een behandeling die strijdig is met artikel 3 van het EVRM.

3. De vraag is of de staatssecretaris bij Italië na het wetsdecreet van de Italiaanse autoriteiten van 24 september 2018, nr. 113/2018 (ook wel bekend als het 'Salvinidecreet', hierna: het wetsdecreet) nog steeds terecht van het interstatelijk vertrouwensbeginsel uitgaat als het gaat om de opvang van bijzonder kwetsbare vreemdelingen, zoals - in dit geval - (een) ouder(s) met één of meer zeer jonge kinderen (waaronder tevens begrepen: zwangere vrouwen). Voor dezelfde vraag in geval van vreemdelingen met een ernstige mentale of lichamelijke aandoening: zie de uitspraak van vandaag, [ECLI:NL:RVS:2020:986](#). [...]

Beoordeling van het systeem van opvangvoorzieningen

8. Niet in geschil is dat de opvangvoorzieningen sinds het wetsdecreet stelselmatig zijn versoberd. Dit volgt ook uit de door de vreemdeling overgelegde informatie van AIDA (april 2019) en de Schweizerische Flüchtlingshilfe (8 mei 2019). De circular letter van 8 januari 2019 bevat geen specifieke informatie over de wijze waarop de opvang van bijzonder kwetsbare vreemdelingen wordt vormgegeven. Maar in hun uitgebreid toegelichte antwoorden aan het EHRM, die door de staatssecretaris zijn overgelegd bij brief van 20 januari 2020, herhalen en bevestigen de Italiaanse autoriteiten de in de circular letters van 8 juni 2015 en 8 januari 2019 gegeven garantie dat in alle gevallen de eenheid van het gezin wordt gewaarborgd. Verder lichten zij toe dat de toegang tot essentiële diensten in de opvangcentra is gewaarborgd, zoals eten, huisvesting en zakgeld, maar ook gezondheidszorg en juridische, sociale, informatieve en taalkundige hulp. Voorts vermelden de autoriteiten dat passende medische en psychologische zorg beschikbaar zijn voor slachtoffers van diverse vormen van ernstig geweld. Eveneens zijn er bijzondere opvangvoorzieningen voor kwetsbare personen, genoemd in artikel 21 van de Opvangrichtlijn (PB 2013 L 180), zoals zwangere vrouwen, alleenstaande ouders met minderjarige kinderen en mensen die lijden aan ernstige lichamelijke of geestelijke aandoeningen. Het recht op onderwijs is voor kinderen gewaarborgd. De Italiaanse autoriteiten geven vervolgens een gedetailleerde lijst van beschikbare voorzieningen waarmee zij garanderen dat het Italiaanse opvangsysteem voldoet aan alle vereisten van de Opvangrichtlijn. Verder bevestigen de Italiaanse autoriteiten dat alle onder de Dublinverordening aan hen overgedragen families met minderjarige kinderen opvang hebben gekregen in het door hen beschreven systeem. Ten slotte vormt de omstandigheid dat vreemdelingen eerder onaangekondigd en langer dan 72 uur de opvang hebben verlaten, in het geval van de hiervoor genoemde categorie kwetsbare personen, geen juridische hindernis voor het recht op hernieuwde opvang, aldus de Italiaanse autoriteiten.

8.1. De Afdeling heeft in de in 7.2 vermelde uitspraken recent nog geoordeeld dat de staatssecretaris bij Italië terecht van het interstatelijk vertrouwensbeginsel uitgaat. In die uitspraken is de circular letter van 8 januari 2019 betrokken. De Afdeling ziet, mede gelet op de door de staatssecretaris ingebrachte antwoorden van de Italiaanse autoriteiten op de vragen van het EHRM, geen reden anders te oordelen dan in genoemde uitspraken. De Afdeling acht daarom ook nu niet aannemelijk dat op dit

moment sprake is van zo'n structurele verslechtering in de opvangomstandigheden dat Dublinclaimanten, ook de bijzonder kwetsbare personen onder hen, in Italië een reëel risico lopen op een behandeling die strijdig is met artikel 3 van het EVRM.

8.2. De vreemdeling betoogt tevergeefs dat zij, alleen omdat zij geen 'special protection' vergunning heeft, als alleenstaande moeder met baby geen adequate opvang in Italië zal krijgen. Uit de antwoorden van de Italiaanse autoriteiten blijkt immers dat in geval van asielzoekers de eenheid van het gezin wordt gewaarborgd en dat ook voor alleenstaande ouders met minderjarige kinderen de opvang voldoet aan de vereisten van de Opvangrichtlijn. Dit is een bevestiging van wat al in de circular letter van 8 januari 2019 staat vermeld, namelijk dat op grond van de Dublinverordening teruggekeerde asielzoekers worden ondergebracht in de centra genoemd in wetsdecreet 142/2015 en dat deze geschikt zijn om allen die recht hebben op opvang, te huisvesten, op een manier dat hun grondrechten zijn gewaarborgd, in het bijzonder het recht op eenheid van het gezin en de bescherming van minderjarigen. Dat, zoals de vreemdeling betoogt, in haar geval niet bekend is in welk opvangcentrum zij zal worden opgevangen, is in dit verband niet van belang. De antwoorden van de Italiaanse autoriteiten gelden in het algemeen en zien niet alleen op met name genoemde opvangcentra. Dat het EHRM in vijf, naar gesteld, vergelijkbare zaken eerder getroffen interim measures heeft verlengd, leidt evenmin tot de conclusie dat de vreemdeling in Italië geen adequate opvang zal krijgen. Het EHRM heeft immers niet toegelicht waarom het deze interim measures heeft opgelegd of verlengd. Zoals de Afdeling eerder heeft overwogen in de uitspraak van 5 september 2012, [ECLI:NL:RVS:2012:388](#), kan, als een interim measure niet van een motivering is voorzien, daaruit niet zonder meer worden afgeleid of deze betekenis heeft voor andere vreemdelingen en, zo ja, welke betekenis dit zou kunnen zijn. De verlenging van die interim measures biedt dan ook geen grond voor het oordeel dat de vreemdeling bij overdracht aan Italië een reëel risico loopt op een behandeling in strijd met artikel 3 van het EVRM en artikel 4 van het Handvest.

8.3. Het vorenstaande leidt tot de conclusie dat de rechtbank bij de vraag of de vreemdeling kan worden overgedragen aan Italië terecht is uitgegaan van het interstatelijk vertrouwensbeginsel. De vreemdeling heeft immers niet aannemelijk gemaakt dat de opvangvoorzieningen voor gezinnen en ouders met minderjarige kinderen in Italië zodanig structureel zijn verslechterd dat voor deze groep bijzonder kwetsbare vreemdelingen een reëel risico op een behandeling in strijd met artikel 3 van het EVRM en artikel 4 van het Handvest bestaat.

[ECLI:NL:RVS:2020:987](#)

Zie ook de uitspraak van de Afdeling van 8 april 2020, [ECLI:NL:RVS:2020:986](#). Het betreft hier dezelfde vraag of de staatssecretaris bij Italië na het 'Salvinidecreet', nog steeds terecht van het interstatelijk vertrouwensbeginsel uitgaat als het gaat om de opvang in geval van vreemdelingen met een ernstige mentale of lichamelijke aandoening.

Bij deze uitspraak is een [persbericht](#) uitgebracht.

[Naar inhoudsopgave](#)

Vreemdelingenbewaring

JnB2020, 339

MK ABRS, 07-04-2020, 202001949/1/V3

staatssecretaris van Justitie en Veiligheid.

EVRM 5 lid 1 lid 4

EU Handvest 6

Grondwet 15 lid 2

Vw 2000 94 lid 4

VREEMDELINGENBEWARING. CORONAVIRUS. HOREN. Zolang het door de sluiting van het gebouwen van de rechtbank niet mogelijk is om fysieke zittingen te houden en in gevallen waarin het ook niet mogelijk is een zitting te houden via videoconferentie en de praktische problemen bij het videobellen of telefonisch contact aanhouden, kan de rechtbank tot de beslissing komen om de vreemdeling niet te horen, ook als de gemachtigde van de vreemdeling daarvoor geen toestemming heeft gegeven.

Inleiding

1. De vreemdeling is in bewaring gesteld met het oog op een uitzetting naar Marokko, omdat hij geen rechtmatig verblijf heeft. Hij heeft hiertegen beroep ingesteld en de rechtbank zou dit beroep op 18 maart 2020 op zitting behandelen. Alleen door de uitbraak van het coronavirus is deze zitting niet doorgegaan. De rechtbank heeft namelijk besloten vanaf 17 maart 2020 haar gebouwen te sluiten om te voldoen aan de maatregelen van de overheid om verspreiding van het coronavirus tegen te gaan. De rechtbank heeft de zaak vervolgens schriftelijk afgedaan zonder de vreemdeling te horen.

1.1. Deze uitspraak gaat over de vraag of het recht van de vreemdeling om te worden gehoord daarmee is geschonden. Op dit moment zijn er twee wettelijke mogelijkheden om de vreemdeling te horen. De eerste is de zitting in een zittingszaal van de rechtbank (artikel 94, vierde lid, van de Vw 2000). De tweede mogelijkheid is de (hoor)zitting via videoconferentie (artikel 94, vierde lid, samen met artikel 97 van de Vw 2000). In deze uitspraak wordt ingegaan op de wettelijke mogelijkheden om de vreemdeling te horen, maar ook op alternatieve mogelijkheden die niet in de wet zijn geregeld.

1.2. Deze uitspraak heeft ook betekenis voor andere vreemdelingen die door de rechtbank niet of niet met toepassing van de wettelijke mogelijkheden zijn of worden gehoord gedurende de periode waarin de maatregelen om de verspreiding van het coronavirus tegen te gaan verhinderen dat de vreemdeling op de reguliere wijze wordt gehoord. Het oordeel in deze uitspraak is nadrukkelijk alleen van toepassing in deze uitzonderlijke periode en is geen oordeel van de Afdeling over het niet-horen van een vreemdeling in de periode daarvoor of daarna. [...]

Geen zittingen meer

5. In het kader van de bestrijding van de uitbraak van het coronavirus zijn ook in Nederland uitzonderlijke maatregelen genomen. Omdat het onaanvaardbaar is als

vreemdelingen die in bewaring worden gesteld die maatregel niet snel kunnen laten toetsen door een rechter, heeft de rechtbank terecht gezocht naar een tijdelijk alternatief voor de manier waarop zij bewaringszaken behandelt. De rechtbank heeft in haar uitspraak overwogen dat het in alle zaken houden van zittingen via een videoconferentie onmogelijk is. Daarvoor is onvoldoende capaciteit. De Afdeling heeft geen reden te twifelen aan de juistheid van dit oordeel. Verder is het in de huidige situatie niet verantwoord als verschillende personen in het detentiecentrum aanwezig zijn in een ruimte met zodanige afmetingen dat de voorgeschreven onderlinge afstand van anderhalve meter niet in acht kan worden genomen. Veel gehoorruimten zijn daardoor op dit moment ongeschikt om te worden gebruikt. De faciliteiten voor videoconferentie laten het daarnaast op dit moment niet toe dat vanaf andere locaties, zoals het huis-of kantooradres van de tolk en de advocaat, aan een videoconferentie wordt deelgenomen. Deze manier van horen moet immers aan de strikte vereisten van het Besluit videoconferentie voldoen. Daarmee zijn beide wettelijke mogelijkheden om de vreemdeling te horen in beroep, namelijk de fysieke zitting en de zitting via videoconferentie, op dit moment geen reële mogelijkheid meer.

Alternatieven voor het horen van de vreemdeling

6. De rechtbank heeft gezocht naar een geschikt alternatief. De rechtbank heeft dit alternatief allereerst gevonden in afhandeling van het beroep zonder zitting. Daarbij worden zowel de gemachtigde van de vreemdeling als de procesvertegenwoordiger van de IND gevraagd om toestemming om de zaak schriftelijk af te handelen. Als de rechtbank van beiden toestemming heeft gekregen om de zaak schriftelijk af te handelen, dan is dat naar het oordeel van de Afdeling tijdelijk een aanvaardbare oplossing. Daarbij is van belang dat het fundamentele recht van de vreemdeling om te worden gehoord niet in de kern in het gedrang komt. Op diezelfde grond wordt tijdelijk ook aanvaardbaar geacht dat in het geval de gemachtigde of de procesvertegenwoordiger niet instemt met een schriftelijke afhandeling, maar wel instemt met het horen van alleen de gemachtigden via een telefonische verbinding, het horen op die wijze plaatsvindt.

6.1. Over de werkwijze van de rechtbank bij het horen van de gemachtigde merkt de Afdeling nog twee punten op. Ten eerste moet ook in deze bijzondere tijden de procedure op tegenspraak zo veel mogelijk worden gewaarborgd, en waar mogelijk procedurele compensatie worden geboden als bedoeld onder 4.1 van deze uitspraak. Dit betekent dat als met een schriftelijke afhandeling wordt volstaan, nadere stukken zo veel mogelijk moeten worden meegenomen bij de beoordeling van het beroep. Bij nadere stukken valt te denken aan reacties van een partij op een eerdere reactie van de andere partij of aanvullingen op een eerdere reactie. Daarbij past een pragmatische insteek, ook van de kant van de rechtbank, waarbij partijen rekening houdend met de wettelijke beslistermijn van de rechtbank zo ruim mogelijk de gelegenheid wordt geboden inbreng te leveren. Daarnaast betekent een procedure op tegenspraak dat bij telefonisch contact beide partijen aan dit telefoongesprek deelnemen of in ieder geval de kans krijgen om hieraan deel te nemen.

6.2. Ten tweede moet de gemachtigde van de vreemdeling de gelegenheid krijgen om met de vreemdeling te overleggen over specifieke vragen, als hij dat wenst. Daarvoor

acht de Afdeling een termijn van drie dagen redelijk. Beide partijen moeten zich inspannen dat overleg op korte termijn mogelijk te maken. De Afdeling gaat ervan uit dat de staatssecretaris het nodige doet om het (telefonisch) contact met de vreemdeling in het detentiecentrum ook in deze bijzondere tijden te faciliteren. Naarmate de maatregelen langer duren, mag van de staatssecretaris worden verwacht dat hij deze faciliteiten verder optimaliseert. De rechtbank moet zich ervan verzekeren dat de staatssecretaris het nodige heeft gedaan om aan deze verplichting te voldoen. Als het de gemachtigde onverhoopt niet lukt om contact met de vreemdeling te krijgen, dan zal de rechtbank dit gegeven en de oorzaak daarvan moeten betrekken bij de motivering van haar uitspraak.

Afzien van horen door bijzondere omstandigheden

7. In de gevallen dat een van de gemachtigden of de vreemdeling onder opgave van redenen geen afstand doet van het recht van de vreemdeling om zelf door de rechtbank te worden gehoord moet de rechtbank zich zo veel mogelijk inspannen om de vreemdeling de mogelijkheid te bieden om in persoon de rechtbank te woord te staan. Ten eerste moet de rechtbank onderzoeken of horen via videoconferentie in dit geval niet toch mogelijk kan worden gemaakt. Daarbij spelen de omstandigheden en beschikbaarheid van de faciliteiten in het detentiecentrum een rol. Als blijkt dat een videoconferentie niet tot de mogelijkheden behoort, moet de rechtbank ten tweede onderzoeken of de vreemdeling met een vorm van videobellen kan worden gehoord. Als ook dat niet mogelijk is, dan moet de rechtbank ten derde onderzoeken of telefonisch horen mogelijk is. Bij dit alles is het aan de staatssecretaris om in het detentiecentrum de benodigde faciliteiten beschikbaar te (laten) stellen. Het is aan de rechtbank om na te gaan welke inspanningen door zowel de staatssecretaris als de gemachtigde van de vreemdeling zijn verricht om het horen van de vreemdeling toch mogelijk te maken, waarom dat eventueel niet tot het gewenste resultaat heeft geleid en of hieraan consequenties worden verbonden en zo ja, welke. De rechtbank geeft hier blijk van in haar uitspraak.

7.1. De rechtbank kan tot het oordeel komen dat er geen mogelijkheden zijn om de vreemdeling in persoon te horen. De rechtbank ziet zich dan gesteld voor de vraag welke gevolgen zij hieraan moet verbinden in de huidige zeer uitzonderlijke omstandigheden. Zij betreft hierbij niet alleen de praktische (on)mogelijkheden om de vreemdeling te horen, maar ook de grondrechten in samenhang beschouwd. Naast het recht om gehoord te worden, is dit allereerst het recht van de vreemdeling op een spoedige beslissing over de rechtmatigheid van de maatregel van bewaring. Ook dit belang wordt door onder meer artikel 5 van het EVRM en artikel 47 van het EU Handvest beschermd. Dit weegt voor de Afdeling zwaar, omdat uitstellen van een uitspraak als de vreemdeling niet is gehoord ook nadelig is voor de vreemdeling. Daarnaast moet de rechtbank oog hebben voor het recht op privacy van de vreemdeling dat wellicht in gevaar komt bij een onveilige manier van videobellen. Bij (voormalige) asielzoekers is informatiebeveiliging nog belangrijker, omdat informatie over de vreemdeling in verkeerde handen gevolgen kan hebben voor de veiligheid van de vreemdeling. Ook als vreemdelingen verklaren dat zij hun privacy minder belangrijk vinden dan hun recht om te worden gehoord, ontslaat dit overheidsorganisaties en ook de rechtbank er niet van om rekening te houden met

deze risico's. Van de rechtbank kan daarom niet worden gevergd gebruik te maken van telecommunicatievoorzieningen waarvan de veiligheid niet is gewaarborgd. Verder speelt ook het recht op gezondheid een rol. Het gaat hierbij allereerst om de gezondheid van de vreemdeling, maar ook om de gezondheid van de mensen die in de uitoefening van hun beroep bij een zitting in actie moeten komen, en om het algemene belang van de volksgezondheid. De maatregelen die de overheid heeft getroffen om de verspreiding van het coronavirus tegen te gaan, hebben immers vooral het doel om de gezondheid van burgers te beschermen.

7.2. Bij de afweging of het niet-horen van de vreemdeling te rechtvaardigen is, moet de rechtbank ten slotte ook onderzoeken of de kern van het recht van de vreemdeling op een procedure op tegenspraak overeind blijft. Hoewel de vreemdeling niet altijd zelf direct met de rechter kan communiceren, kan zijn gemachtigde dat wel. De gemachtigde is de vertegenwoordiger van de vreemdeling in rechte en heeft, als hij dat wenst, de mogelijkheid om zowel schriftelijk als mondeling de beroepsgronden en de reactie van de vreemdeling op het standpunt van de staatssecretaris toe te lichten. Daarbij kan de rechtbank ook de inhoud van de beroepsgronden betrekken en van de gemachtigde vragen om toe te lichten op welke punten het noodzakelijk is dat de vreemdeling wordt gehoord. Bij beroepsgronden over de uitleg van het recht ligt het voor de hand dat het belang van het horen van de vreemdeling bijvoorbeeld minder groot is dan bij beroepsgronden die de feiten in de zaak bestrijden waarvan met name de vreemdeling kennis heeft.

Compenseren van het beperkt of niet-horen

8. Als de rechtbank de vreemdeling niet kan horen op de wijze waarop dit eigenlijk zou moeten volgens de wet, dan moet de rechtbank zoeken naar mogelijkheden om dit gebrek zo veel mogelijk te compenseren. Dit geldt tijdens de procedure die voorligt, maar ook tijdens eventuele vervolgberoepen die de vreemdeling instelt. Een voorbeeld van zo'n compenserende maatregel is dat de rechtbank de vreemdeling tijdens een vervolgberoep alsnog de gelegenheid geeft om op zitting het woord te voeren, als het vervolgberoep is ingesteld nadat de gebouwen van de rechtbank weer open zijn voor zittingen.

Grondslag en termijnen van uitspraak

9. In aanvulling op het voorgaande wil de Afdeling nog twee punten over de procedure naar voren brengen. Ten eerste een punt over de termijnen. De termijnen voor een spoedige procedure bewaringszaken in artikel 94 van de Vw 2000 zijn gekoppeld aan de zitting bij de rechtbank. Zo moet de rechtbank uiterlijk op de veertiende dag na ontvangst van het beroepschrift of de kennisgeving een zitting houden (vierde lid) en moet de rechtbank binnen zeven dagen na sluiting van het onderzoek een uitspraak doen (vijfde lid). Deze termijnen zijn niet toepasbaar in gevallen waarin de rechtbank zich genoodzaakt ziet bewaringszaken af te doen zonder zitting. Omdat in dat geval de zitting wegvalt uit de procedure, geldt dan alleen de opgetelde termijn van 21 dagen. De rechtbank moet dus in beginsel binnen 21 dagen na ontvangst van het beroepschrift of de kennisgeving van de staatssecretaris uitspraak doen. Toch is het niet uit te sluiten dat de huidige uitzonderlijke situatie de rechtbank ertoe brengt om in bijzondere gevallen een zodanig gewicht toe te kennen aan het recht van de desbetreffende vreemdeling om

te worden gehoord, dat het belang dat de wettelijke beslistermijn dient daarvoor moet wijken.

9.1. Ten tweede brengt de Afdeling een punt naar voren over de grondslag van de uitspraak. De uitspraak die op die procedure volgt is in alle gevallen een uitspraak na toepassing van artikel 8:57 van de Awb. Dat is ook het geval als de vreemdeling zich verzet tegen het feit dat hij niet - op enige wijze - wordt gehoord. Tegen die uitspraak staat bij de Afdeling hoger beroep open, zoals de vreemdeling dit recht ook zou hebben bij een behandeling op zitting. Daarmee wordt de vreemdeling niet verder beperkt in het aanwenden van rechtsmiddelen. Dit is ook de reden waarom de Afdeling toepassing van artikel 8:54 van de Awb door de rechtbank, waarbij de vreemdeling geen hoger beroep meer kan instellen, niet geschikt acht.

[ECLI:NL:RVS:2020:991](#)

Bij deze uitspraak is een [persbericht](#) uitgebracht.

JnB2020, 340

Rechtbank Den Haag, zittingsplaats 's-Hertogenbosch, 03-04-2020, NL20.7055

staatssecretaris van Justitie en Veiligheid.

Vw 2000 59 lid 1 a

VREEMDELINGENBEWARING. Eiser heeft zich op het standpunt gesteld dat de bewaring onevenredig is vanwege het aangepaste dagprogramma sinds 9 maart 2020 en vanwege het feit dat vanaf 17 maart 2020 geen bezoek meer mogelijk is. De rechtbank is van oordeel dat klachten over de wijze van tenuitvoerlegging van de bewaring in beginsel niet kunnen leiden tot het oordeel dat het besluit tot inbewaringstelling onrechtmatig was. Onverminderd het voorgaande overweegt de rechtbank dat bewaring thans bezwarender is ingericht dan voorheen, wat tot uitdrukking kan komen in een te maken weging van belangen. De rechtbank ziet in dit geval echter geen aanknopingspunten voor het oordeel dat de inbewaringstelling van eiser tot aan de opheffing op 19 maart 2020 onevenredig bezwarend was. Deze beroepsgrond faalt derhalve.

[ECLI:NL:RBDHA:2020:3043](#)

JnB2020, 341

MK ABRS, 08-04-2020, 201906848/1/V3

staatssecretaris van Justitie en Veiligheid.

Vw 2000

VREEMDELINGENBEWARING. VOORTVARENDHEID. In de uitspraak van 6 juni 2019 [[ECLI:NL:RVS:2019:1855](#)] was een geplande bewaring aan de orde, omdat die vreemdeling werd staandegehouden om hem in bewaring te stellen ter overdracht aan een andere lidstaat. Hoewel de staatssecretaris terecht betoogt dat bewaring volgend op een geplande overdracht van een vreemdeling vanuit een andere lidstaat aan Nederland verschilt van een geplande bewaring als hiervoor omschreven, zijn de verschillen niet zo groot dat deze maken dat de

staatssecretaris in het geval van bewaring na een geplande overdracht minder voortvarend hoeft te handelen.

[ECLI:NL:RVS:2020:989](https://ecli.nl/RVS:2020:989)

[Naar inhoudsopgave](#)

Procesrecht

JnB2020, 342

MK ABRS, 07-04-2020, 202002016/1/V3

staatssecretaris van Justitie en Veiligheid.

Awb 8:78

PROCESRECHT. CORONAVIRUS. Rechtbanken mogen tijdens de coronacrisis de openbaarmakingszittingen opschorten. Gelet op de uitzonderlijke situatie schetst de Afdeling een aantal opties die de rechtbank ook kan hanteren om belangstellenden in staat te stellen op een eerder moment kennis te nemen van uitspraken van de bestuursrechter.

Inleiding

1. De uitbraak van het coronavirus heeft ook in Nederland geleid tot uitzonderlijke maatregelen en oplossingen. Zo zijn de gebouwen van de rechtbank met ingang van 17 maart 2020 gesloten om verspreiding van het coronavirus tegen te gaan. Door die sluiting kunnen in deze gebouwen geen openbaarmakingszittingen worden gehouden die voor eenieder vrij toegankelijk zijn. Vervolgens heeft de rechtspraak gezocht naar een tijdelijk alternatief voor het houden van openbaarmakingszittingen. Daarover gaat deze uitspraak. Deze uitspraak heeft ook betekenis voor andere bestuursrechtelijke uitspraken die in deze uitzonderlijke periode worden gedaan. Verder is het oordeel in deze uitspraak nadrukkelijk alleen van toepassing in deze uitzonderlijke periode en is het geen oordeel van de Afdeling over de openbaarmaking van bestuursrechtelijke uitspraken in de periode daarvoor of daarna.

Het op een later moment inhalen van de openbaarmakingszittingen

3.6. De rechtspraak heeft er ook terecht voor gekozen het niet bij de verzending van de uitspraak aan partijen te laten. Het uitgangspunt bij elke vorm van openbaarmaking is immers dat eenieder op eenvoudige wijze toegang kan verkrijgen tot de volledige tekst van uitspraken (zie overweging 4.1 van de uitspraak van de Afdeling van 9 oktober 2019). Het verzenden van de uitspraak aan partijen is in dat verband geen oplossing voor anderen dan partijen die kennis willen nemen van uitspraken. De rechtspraak heeft aangekondigd voor belangstellenden de openbaarmakingszittingen op een later moment in te halen zodat zij dan alsnog kennis kunnen nemen van de uitspraken die zijn gedaan gedurende de periode dat de gebouwen van de rechtbank gesloten waren. Dit is inderdaad een mogelijke en in beginsel geoorloofde oplossing om het gebrek dat kleeft aan de openbaarmaking te beperken tot de periode waarin de gebouwen van de rechtbank gesloten zijn. Omdat op dit moment onduidelijk is hoe lang de maatregelen tegen het coronavirus zullen duren en hoe lang de gebouwen van de rechtbank nog gesloten zullen zijn, heeft dit als nadeel dat belangstellenden mogelijk pas veel later

kennisnemen van uitspraken dan de bij de procedure betrokken partijen. Hoewel verschillende wijzen van openbaarmaking toelaatbaar zijn en de rechtbank in zoverre enige keuzevrijheid toekomt, zal de Afdeling gelet op de uitzonderlijke situatie een aantal opties beschrijven die de rechtbank ook kan hanteren om belangstellenden in staat te stellen op een eerder moment kennis te nemen van uitspraken van de bestuursrechter. Alternatieven om belangstellenden tegemoet te komen

3.7. De eerste maatregel om belangstellenden tegemoet te komen is de publicatie van alle uitspraken op www.rechtspraak.nl. Belangstellenden kunnen dan namelijk op eenvoudige wijze toegang verkrijgen tot de volledige tekst van uitspraken. Publicatie van alle uitspraken is echter wegens beperkte capaciteit van de administratie van de rechtbank op dit moment niet mogelijk. Daarvoor heeft de Afdeling begrip. Daarbij gaat de Afdeling er wel van uit dat de rechtspraak ook tijdens de sluiting van de gebouwen van de rechtbank zoveel mogelijk uitspraken blijft publiceren aan de hand van het Besluit selectiecriteria uitsprakendatabank Rechtspraak.nl.

3.8. Een tweede maatregel voor de rechtbank kan zijn het opstellen van een proces-verbaal van de uitspraken die op een dag zijn gedaan. Voor dit proces-verbaal geldt hetzelfde als voor het proces-verbaal van een openbaarmakingszitting. Het moet dus onder andere het zaaknummer en de namen van partijen bevatten. Omdat belangstellenden door de sluiting van de gebouwen van de rechtbank niet dit proces-verbaal kunnen komen inzien, moet een andere voorziening worden getroffen om de toegang ertoe te verzekeren. Dat kan bijvoorbeeld door kosteloze toezending van een niet geanonimiseerd afschrift van dit proces-verbaal aan belangstellenden die daarom vragen. Aan de hand daarvan kunnen zij dan desgewenst een afschrift van een bepaalde uitspraak opvragen bij de griffie van de rechtbank. De rechtbank kan die uitspraak dan verstrekken of die alsnog op www.rechtspraak.nl publiceren.

3.9. Met een combinatie van bekendmaking van de uitspraak aan partijen én een mogelijkheid voor belangstellenden om kennis te nemen van de uitspraak, wordt in de huidige zeer uitzonderlijke omstandigheden op een aanvaardbare manier recht gedaan aan de essentie van het beginsel van openbare rechtspraak. Daarbij benadrukt de Afdeling dat de aangepaste werkwijze van de rechtbank een tijdelijk karakter moet hebben.

[ECLI:NL:RVS:2020:992](https://www.ecli.nl/nl/RVS:2020:992)

Bij deze uitspraak is een [persbericht](#) uitgebracht.

[Naar inhoudsopgave](#)